గోలకొండ పత్రిక

ప్రతి బుధవారము శనివారము ప్రకటింపబడును.

REGISTERED No. N 45 హైదరాబాదు—దక్కన్. REGISTERED No. M 2185

సం ౨ [illegible] { ప్రభవ సంవత్సర ఫాల్గుణ శు ౧ బుధవారము (౨౨ ఫిబ్రివరి ౧౯౨౮) { సంచిక ౭౪

యుద్ధములు—పరికరములు

(యాత్రికుడు)

II

క్రిందటి వ్యాసమున యుద్ధములగూర్చి సూక్ష్మముగ మున్పే తెలిపియుంటిని. ఈ వ్యాసములో యుద్ధపరికరములగూర్చి వ్రాయుచున్నాను. మంచి పెద్దల పోతలలోని ఆయుధములగూర్చి మనమెఱుగము. ఇక వైష్ణవాస్త్రము, బ్రహ్మాస్త్రముగూర్చి, ప్రత్యేకముగా వానియు దగ్గఱ జెప్పుకొని పరిశోధన చేయవలెను. కాని మనుష్యుల యుద్ధపరికరముల గూర్చి మాత్రము కొద్దిగనో గొప్పగనో మొదటి నుండియు తెలియుచున్నది.

పూర్వశిలాకాలము

మానవకోటి ప్రప్రథమావస్థను "పూర్వశిలాకాలము"న శాస్త్రజ్ఞులు పేర్కొనియున్నారు. ఆ కాలమున మానవుడు అడవిలో సంచరించుచు, గుహలలో తలదాచుకొనుచు, జంతువుల వేటచే పొట్ట నింపుకొనుచుండెను. పంట ఎఱుగడు. కట్టుగుడ్డ నెఱుగడు. మృగములలో మృగముగ నుండెను. అతని పరికరములు మొదిరాయి, లేదా కట్టెబడితె. వీనిచే వేటను, తోడిమానవులతోడి తగవులందును ఉపయోగించుచుండెను.

నూతన శిలాకాలము

ద్వితీయావస్థ "నూతన శిలాకాలము". ఇది మొదటి యవస్థకంటె కొంచెము నయము. రాతి పరికరములెక్కువ నాజూకుగ నున్నవి. కాలమువలె నుండు రాతి ముక్కలను సాధనముగ వినియోగించుచుండిరి. చచ్చిన వారిని దాచిన రాళ్ళలో పూడ్చుచుండిరి.

రాగియుగము

ఈ యుగమున మానవుడు చప్పు చప్పున సభ్యతలో వృద్ధిజెందెను. నివసించుటకు ఇండ్లను కట్టుకొనెను. వ్యవసాయమును మొదలుపెట్టెను. వస్త్రముల నేతకు నియోగించెను. [illegible]డలను చిటుగా తయారు చేయుచుండెను. రాగి పెట్టి, యుద్ధ పరికరములు తయారు చేయించెను. ఈటెలు విల్లమ్ములు, చక్రమును వాడుచుండెను. రాగితో చేసిన బాకులు యుద్ధములో [illegible] క్రమేణ కత్తులు వాడుకలోనికి వచ్చెను. [illegible]లోని నిబిడ కాంతారములలో నిక్షిప్తమగు [illegible] యూరోపీయులు అమెరికాలో నడుగిడు నప్పుడు ఆదిమవాసులగు రెడ్ ఇండియను లిట్టి ఆయుధముల వాడుచుండిరి.

యూరపులో కేవలము రాగితోగాక, తగరము రాగి కలిపి బ్రాంజి యను లోహముతో ఆయుధములను తయారు చేయుచుండిరి. ఇవి కేవలము రాగితో నిర్మింపబడిన వానికంటె గట్టిగా నుండును.

లోహా యుగము

ఈ యుగమున ఇనుము వాడుకలోనికి వచ్చెను. యుద్ధ సాధనములను దీనితో చేయ మొదలిడిరి. కొంతకాలము తరువాత ఇనుమునుండి ఉక్కును సిద్ధము చేసి, ఆయుధ నిర్మాణమునకు గడంగిరి. కత్తులు బల్లెములు, బాణాలు, అంబులను రాగితో చేయుట మాని, వానికై యినుమును వినియోగించిరి. ఈ యుగమున కవచముల నిర్మాణము ప్రారంభించిరి. మధ్య యుగాంతమువఱకు కవచముల ప్రాముఖ్యత తగ్గిపోలేదు. భారత దేశమున మహమ్మదీయ యుగమునాటి యుద్ధములు, యూరపులో "క్రూసేడు" యుద్ధములు, యింగువ తుర్కాణము ఈటె ప్రయోగమున, అలెగ్జాండరు సైనికులగు గ్రీకులు ప్రబలులు ధనుర్బాణముల ప్రయోగమున పురుషోత్తముడు, చంద్రగుప్తుడు నియోగించిన సైనికులు నిపుణులు, కత్తి వేటులో సీజరు భటులు [illegible] కుశలులు. ఈ మహాసేనానుల జయము ఎక్కువ పేర్కొనబడిన ఆయుధముల ప్రయోగ సామర్థ్యముపైననే ఆధారపడి యుండెను.

తుపాకులు

౧౪ వ శతాబ్దమునుండి తుపాకులు యుద్ధములలో ప్రధానముగ ఆయుధములుగ పరిణమించెను. తుపాకి మందును మొట్టమొదట చైనావారు కనిపెట్టిరి. దీనిని మంగోలియా జాతివారు యుద్ధములో ప్రయోగించిరి. [illegible] డి [illegible]గలు, [illegible], తర్కీ జాతు[illegible] అవారు నేర్చుకొనిరి. ఇవి వాడుకలోనికి వచ్చిన నాటి నుండియు బల్లెములు, కవచములు, విల్లమ్ములు మూలపడెను. కత్తులు వాడుచున్నను, వాని ప్రాముఖ్యత పోయి, కేవలము అలంకారమునకో, అధికార సూచకముగనో నిలిచిపోయెను. ఫిరంగులు తరువాత యుద్ధములలో యమఘోరాయుధములయ్యెను. కోటలను కూలగొట్టుటకు, వేల సైనికుల నొక్కమ్మడి నాశ మొనర్చుటకును సుశిక్షితులగు ఫిరంగీ దళము లత్యవసరమయ్యెను. భారత దేశమున మొగలు చక్రవర్తులు, తర్కీ, డచ్చి, ఫ్రెంచి, ఇంగ్లీషు ఫిరంగీ సైనికుల నియోగించుచుండిరి.

యుద్ధపద్ధతిలో మార్పు

తుపాకులు, ఫిరంగులు వాడుకలోనికి రాగానే యుద్ధ పద్ధతిలో గొప్ప మార్పులు కలిగిపోయెను. మానవ శక్తి యొక్క విలువ, ప్రాముఖ్యత పడిపోయెను. యంత్రమే ముఖ్యమయ్యెను. ఖడ్గధారులయి యువవృష యోధులు పోరు సలుపునెడ ఒండొరుల సహనశక్తి, శరీరదార్ఢ్యము, నేర్పు, ధైర్య సాహసములపై జయాపజయము లాధారపడియుండెను. కాని తుపాకుల ప్రవేశముతోనే పరిస్థితులు మారిపోయెను. ఏ మూలను డీయో, ఏ పిరికిపందయో, ఎంత బలహీనుడో తన ప్రత్యర్థిని సునాయాసముగా చంపగలడు. తుపా

కం కొల్పుచేస్తు న్న వాలును. మఱియు తుపాకి బలహీనులకు బలమొసగినది. బలవంతుల ప్రాబల్యమును తగ్గించినది చేత తుపాకి యున్నచో అబల యైనను పదిమంది దుండగీల నెదుర్కొనగలదు

ఐరోపా మహాసంగ్రామము

౧౯౧౪ వ సంవత్సరమున ప్రారంభమయిన ఈ సంగ్రామము యుద్ధ పద్ధతులలో నొక గొప్ప పరివర్తనము గావించెను. ప్రాత పద్ధతులు నిరుపయోగము లగుటచే క్రొత్త యంత్రముల కనిపెట్టిరి. పూర్వకాలమునందువలె నేడు శత్రువులు ముఖాముఖి ఎదుర్కొని కత్తుల సమరి చేయుచుండుటలేదు. ఇక్కడ యుద్ధము శాస్త్రసంబంధమగు నొక యంత్రయుద్ధమగుచున్నది. నేటి యోధులు సుమారు మైళ్ళదూరము మఱుగున నుండి యుద్ధము చేయుచున్నారు. కత్తులు కటారులు మూలబడినవి. శత్రువులను తెగనరకు నాటి తుపాకి కొన సంగీనుకు „బైనటు” అని పేరు.

సంవత్సరములకొలది యుద్ధము

పూర్వము ఒకటి రెండు దినముల యుద్ధములతో (Pitched Battles) అంతమొందెడి. సంవత్సరముల పొడుగున జరుగుట అరుదు. ఒక్క పానీపట్టు యుద్ధములో నాటి హిందూదేశ చక్రవర్తి యయ్యెను; ఒక్క తాలికోట యుద్ధముతో విజయనగర సామ్రాజ్యము నాశనమయ్యెను; సార్డిస్, మాసిడో ఇంటి కెంతు యుద్ధములతో అలెగ్జాండరు పెర్షియా ప్రభువయ్యెను; కార్తేజ నగరము ముట్టడితో కార్తేజ నాగరికత కూలిపోయెను; గోలకొండ పట్టుకొనుటతో కుతుబ్ షాహి రాజ్యము అంతమయ్యెను. కాని నేడు జరుగు యుద్ధములు నెలలు కాదు సంవత్సరముల పొడుగున జరుగుచున్నవి. భారీయుల (Trenches) త్రవ్వి, నివాస మేర్పఱచుకొని, శత్రు సైన్యములు ముందుకు సాగకుండ కాచుకొని యుండవలెను. భూమిపై గుడారములు వేసి సురక్షితముగ, కాపలియున్న సైన్యముల మధ్య నివసించు దినములు పోయినవి. ఈ భారీయుల గూల్చుటకు శత్రువులు బాంబులను విసరుచుందురు. బాంబులు విసరువారు దరికి రాకుండ ఆహోరాత్రముల సైనికులు తుపాకులు, ఫిరంగులు, బాంబులు ధరించి కావలి గాయుచుందురు.

గుఱ్ఱములు-ఏనుగులు

మధ్య యుగములో అశ్వగజదళములను మిక్కిలి వినియోగించుచుండిరి. కార్తేజ మహావీరుడగు హానిబల్లు తురంగ దళముల సహాయముచే గలిచాక చక్యము మూలమునకే విజయము పొందుచుండెను. మొగలు సైన్యములు కూడ ఈ అశ్వ వ్యూహముపైనే విజయమున కాధారపడుచుండిరి పురుషోత్తముడు, చంద్రగుప్తుడు, అశోకుడు మున్నగువారు ముఖ్యముగా గజ దళములపై ఆధారపడుచుండిరి. ఒంటెలు, కంచరగాడిదలు, ఎద్దులు, బండి గుఱ్ఱములు, సామానులు మోయుటకు వినియోగించుచుండిరి.

లోహశకటములు

కాని నేడు పరిస్థితులు పూర్తిగా మారిపోయినవి. ఏనుగులు నేడు సైన్యమున యుద్ధములో వినియోగించరు. అవి గుండుదెబ్బకు తాళలేక, స్వసైన్యముల కాళ్ళక్రింద త్రొక్కి నాశము చేయుచున్నవి. గుఱ్ఱముల ప్రాముఖ్యతకూడ కొంత తగ్గిపోయినది. నాడు బలము లోహశకటములు (Tanks) వచ్చినవి అందు పదుగురు సైనికులుందురు. అందులో నుండి బాంబుల విసరుచుందురు తుపాకులు కాల్చుచుందురు. క్రొత్తగా అశ్వ సైనికుని బదులొక లోహరథమును తయారుచేసినారు. ఒక్కడే నడుపుకొనుచు, యుద్ధము చేయుటకు, తగిన చిన్న లోహశకటముల నిర్మించుచున్నారు ఈ శకటము సర్వాంగ కవచము గల్గియున్న కారణమున, అశ్వదళముల కన్న పూర్తిగ నాడుల మానవచ్చును.

[illegible]

నౌకలు

[illegible]

విమానములు

[illegible]

విమానాయుధములు

[illegible]

[illegible]

సాధించి గ్రామఫోనులకు [illegible] కలుగునట్లు; కాలముచేసిన మహాపురుషుల దర్శనము, ప్రవీణుల ఆటలను చిరస్థాయి దృశ్యములుగ నన్ను సినిమా ప్రదర్శనముల లో మాటలనుకూడ నటుల అభివృద్ధి పద్ధతుల ప్రవేశ పెట్టుట; ముసలితనమును ద్రోసివచ్చి, పూర్వపు కాల మును 100 సం॥ లనుకూడ స్థిరపడుటయు; భక్తి లేక [illegible] పోవువిధముగ [illegible] ఆహార ములు కనిపెట్టుట; ప్రపంచమున దారిద్ర్యము, రోగ ము దుఃఖము లేకుండునట్లు చేయుట; మున్నగు మానవ కళ్యాణమునకు పనికివచ్చు యంత్రములు కని పెట్టిన సంతోషాహము కాని యీ ప్రకృతి శక్తు లను మానవ నాశనకారులుగా, అనారోగ్యకరము ములగు మారణ [illegible] నిర్మాణమునకు వినియోగిం చిన, జగత్ప్రళయమునకు వేరుగా వేచియుండ నక్కరలేదు

మరణహాని లేని యుద్ధములు

కాని ఈ [illegible] వినాశనమునకు [illegible] [illegible] గూడ ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి ఈ యుద్ధములలో [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] కాని [illegible] [illegible] సైన్యము లేకా [illegible] [illegible]. ఆ విధానమిది—

ఒక క్రొత్త [illegible] విషవాయువు(gas)ను [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ఆ బాంబులను విమానములనుండి [illegible] సైన్యము, దేశ ముల మీద విసరుదురు. ఈ విమానములు గమనమును ఇంటినుండియే, తంతిహీనశక్తి (Wireles) చే నడిపించెదరు

ఈ విషవాయువు పీల్చిన వారికి ధైర్యసాహ సములుడిగిపోవును. నిరాశ, నిస్పృహ ప్రబలును. ఊపిరిసలుపక, శారీరక బాధకలుగును. కాని ప్రజ లెవ్వరు చనిపోరు. ఈ విషమగు కష్టములు సుమారు 15 దినములుండును. దీని ఫలితమేమి? అప్పటి [illegible] పడలేక ప్రభుత్వమువారు యుద్ధము మాన [illegible] దానితో యుద్ధమంతి [illegible] సంధి పొసగును

ఇది చిత్రకలవలె మనకిప్పుడు తోచవచ్చును. కాని ఎలక్ట్రిసిటీ, రేడియో, విమానములుకూడ ఒకప్పుడు కలలుగా నుండెను. అవినేడు ప్రత్యక్ష ప్రమాణము లున్నవి. ప్రకృతినిలుగ గూఢ శక్తులను, మానవ మేధాశక్తి [illegible] గలవారెవ్వరును [illegible] ఈ విషవాయుబాధకు [illegible] సాధనములప్పుడే [illegible] ప్రజలకు భూ మి క్రింద [illegible] [illegible] [illegible] ధరించి, విషవాయువు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]!

ఏది యెట్లున్నను, మరణము, ఘోరబాధ, ప్రపంచనాశనము కాకయున్న చాలదినయమే. ప్రప ంచశాంతి మిథ్యయనియు, యుద్ధములు తప్పక జరుగవలసి యున్నప్పటికి యుద్ధములు [illegible] రంటె నయమని తోచుచున్నది. కాని భావి యెట్టు లుండునో యదమిత్థమని చెప్పజాలముకదా!

ఇంద్రజాలమహేంద్రజాలము

ఈ గ్రంథములో జర్మని గారడి, హస్తలాఘవ ము, ఆంగ్ల ఇంద్రజాలము, మంత్రశాస్త్రము, భూత వైద్యము, యంత్రములు, చీట్లపేక తమాషాలు, [illegible] దవిద్య, మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచె ట్టును పుట్టించుట, జీవులతో సమాధియగుట, [illegible] ము [illegible] [illegible] మాట్లాడించుట, గాలిలో మనుష్యు ని [illegible] [illegible] విచిత్రము లున్నవి. దీనిచే మే జిక్ చేయగలరు. వెల రూ 4

"సంజీవి" లాయము. దీనిధరించిన, ప్లేగు, కలరా, [illegible] [illegible] [illegible] కష్టములు, గండములు తొలగును. ఆరోగ్యము, బలము, తెలివి, ఆనందము, అదృష్టమునిచ్చును. పరీక్షలో జయము కలుగును. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], వ్యాపార [illegible] అనేకమందిచే మెప్పుపొందినది 1కి రూ 1–8 4కి రూ 4 12కి రూ 9లు పోస్టేజిఖర్చు

సి. ఆర్. జనార్ధనం నాయుడు,
ఒంగోలు, (గుంటూరు)

ఢిల్లీ శాసన సభ తీర్మానము

సైమను కమిషను బహిష్కారము

సింధు ప్రతినిధి అనుమాన జాతీయాభిమానము

౧౮ వ తేదీని కేంద్ర శాసన సభలో లాలా లజపతి రాయిగారి బహిష్కార తీర్మానముపై తీవ్రముగ చర్చ [illegible] దినములు జరిగెను. తుదకు జాతీయ వాదులకు అఖండ విజయము కలిగెను. ఈ విజయమునకై సింధు ప్రతినిధియగు విష్ణుదాసు గారు తమ జీవిత మర్పించిరి.

ఫిబ్రవరి ౧౮ వ తేదీని ఢిల్లీ నగరమునందు [illegible] భారతశాసన సభవంక మండలియుండెను పది [illegible] బలకు సభాభవనము ప్రేక్షకులతో నిండిపోయెను. అన్ని గ్యాలరీలు నిండిపోయెను. [illegible] మంది ప్రేక్షకులు వచ్చియుండిరి. బట్లరుసంఘపు సభ్యులు [illegible] తేజ్ బహదూరుసప్రూ, డా॥ బెసాంటు, సరోజినీ నాయుడు, [illegible] విజయరాఘవచారి, జమునాలాలు [illegible] గార్లు మరి అనేకమంది ప్రముఖులు [illegible] వచ్చియుండిరి.

[illegible] కౌన్సిలు సభ ప్రారంభమయ్యెను. ఇన్ని దినములు సభయందు సభ్యులసంఖ్య అత్యల్పముగ నుండెను [illegible] [illegible] వారందరు సభకువచ్చి యుండిరి. [illegible] సభ్యులు కొందరు ఢిల్లీకివచ్చి యుండిరి [illegible] సింధు సభ్యులయిన [illegible] హరిశ్చంద్ర విష్ణుగారు, [illegible] డాక్టరులు వారి [illegible] బహిష్కారమున [illegible] వోటుసిచ్చుటకై యుండిరి.

అవిశ్వాస తీర్మానము

౧౧—౧౫ నిమిషములకు అనధికార సభ్యులు [illegible] లాలలజపతి రాయిగారు లేచి [illegible] తీర్మానము ప్రతిపాదించిరి.

భారత ప్రభుత్వ నిర్మాణమును నిర్ణయించు పార్లమెంటువారిచే నియమింపబడిన రాయలుకమిషను పట్ల [illegible] వారికి విశ్వాసము లేదని సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము వారికి తెలుపవలయునని ఈసభ వారు ఇండియా ప్రభుత్వము వారిని కోరుచున్నారు.

ఈ తీర్మానము ప్రతిపాదించుటకు కొన్ని కారణములను తెలుపుచున్నాను. సైమను కమిషనును నియమించినవారి సద్దేశములను నేను అంగీకరింపజాలను. భారతదేశమునకు న్యాయము కలుగజేయు [illegible] ఉద్దేశముతో గాని భారతదేశపు క్షేమము కోరిగాని ఈ కమిషను నియమింపబడలేదు. నేను సర్ జాన్ సైమను ప్రభృతులపై ఎట్టి పొల్లుమాట చెప్పదలచలేదు. కమిషను సభ్యులందరు సద్దేశము గలవారై యుండవచ్చును. కాని భారతదేశ సమస్యలను పరిష్కరించుటకు వీరికి అర్హత యోగ్యతలేదని చెప్పవలసి యున్నది. భారతదేశము భారతదేశచరిత్ర [illegible] రాజకీయములు విషయమై వీరికిగల శూన్యపరిజ్ఞానమే వీరి అర్హతలలో ముఖ్యమైనదని చెప్పబడినది. భారతసమస్య మిగుల క్లిష్టమైనది. ఎన్నియో చిక్కులతో కూడుకొని యున్నది. [illegible] వచ్చినను అత్యల్పకాలములో ఇంగ్లాండు భారతదేశమునకు తృప్తికరమగు విధమున ఈ సమస్యను పరిష్కరింపజాలదు. ఇటి [illegible] పరిస్థితులలో సైమను కమిషనువారికెట్టి సద్దేశములున్నను, వారేమియు చేయజాలరు. [illegible] ప్రామాణికములుగా నుండజాలవు.

కమిషనుపై విశ్వాసము లేదు

మరియొక ముఖ్యకారణము నాకు కమిషనుపై ఎట్టి విశ్వాసములేక ప్రత్యేకపు తగాదాలను పరిష్కరించు కమిషనులను నియమింపవచ్చును. కాని ఒక జాతి భావికి నిర్ణయించు కమిషనును నియమించుట న్యాయము కాదని నా అభిప్రాయము. భారతదేశపు సమస్యలను పరిశీలింప ఇంతవరకు నియమింపబడిన రాయలు కమిషనులవల్ల ఇసుమంతైనను లాభము కలుగలేదు. [illegible] కమిషను ఫలితములు కూడ ఈ విధముగనే యుండునని గట్టిగ చెప్పవచ్చును.

ఇంకెన్నాళ్లు అరాచకముండవలెను?

భారతీయులకు [illegible] హోమ్ ప్రభుత్వ [illegible] సమస్యలను మీరుండవలసి [illegible] లేదు.

బ్రిటిషువారు భారతదేశమునుండి వెడలిపోయిన అరాచకము వ్యాపించి భారతభూమి అధోగతి చెందునని బర్కె, మహా ప్రభువులు చెప్పిరి. రెండు సంవత్సరముల కాలము బ్రిటిషువారు ఈదేశమును విడచిపోయిన [illegible] కోరుచున్నాను. ఇప్పుడు తుపాకీ కత్తులబలముతో కొనసాగింపబడుచున్న పరిపాలనముకన్న ఎక్కువ అరాజక ప్రవృత్తి యుండజాలదు. అరాజకమైనను నాకు భయములేదు. (ఒక ఆంగ్లేయ సభ్యుడు—చైనా పరిస్థితులను మీరు గమనించుట లేదా?) అరాచకమును మేము వాంఛించుచున్నాము. [illegible] అరాచకము వ్యాపించి అల్పకాలములో అంతరించి అందరకు లాభకరమగు రాజ్యాంగ విధానము నిర్ణయించుకొనెదము.

కపట నాటకము.

పంచాయతీ దారులవలె కమిషనువారీ దేశమునకు వచ్చియున్నారు. పంచాయతీ దారులలో విచారణ [illegible] వారికి విశ్వాసపాత్రులైన వారుండుట న్యాయ సాంప్రదాయము. సైమను కమిషనులు పంచాయతీ దారులుగను న్యాయమూర్తులుగను నున్నారు. ౧౯౧౧ సంవత్సరమువరకు నిమ్నజాతులను ప్రత్యేకతరగతివారు లేకుండిరి. ౧౯౨౧ సంవత్సరమునను పూర్వపు జనాభా లెక్కలయందు ౩ కోట్లమంది నిమ్నజాతుల వారుండిరి. [illegible] సంవత్సరపు లెక్కలు చూచిన నిమ్నజాతులసంఖ్య [illegible] కోట్లని వ్రాయబడినది. ఇప్పుడు [illegible] కోట్లమంది నిమ్నజాతుల వారున్నారని ప్రభుత్వ ప్రకటన శాఖాధికారి చెప్పుచున్నాడు! ఏ విషయమై ఇప్పుడు ఇండియామంత్రి మొదలు ఆంగ్లో ఇండియను పత్రికాధిపతులకు అందరు కపట ప్రేమాభిమానములు చూపుచున్నారు. [illegible] దొంగయేడ్పులు [illegible] ఈ కపటనాటక సూత్రధారులందరు ఇంతకు ముందెన్నడైనను నిమ్నజాతుల అభివృద్ధి విషయమై ఏమైనను [illegible] ప్రశ్నింపదలచుచున్నాను.

౧౯౧౪ వ సంవత్సరమున భారతదేశమునకు స్వపరిపాలన మొసగుట బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి ఆశయమని ఒక ప్రకటన గావింపబడెను. ప్రపంచ శాంతి [illegible] స్వయంనిర్ణయ సిద్ధాంతమును నిలువబెట్టుటకును ఈ యుద్ధమున బ్రిటిషువారు జోక్యము కలుగజేసికొనిరని [illegible] ఇతరదేశములవారిని ప్రేమపరచుటకై [illegible] ప్రభుత్వమువారు దయజేసినట్లుగను [illegible] ఈ ప్రకటనము గావించిరి. యుద్ధము ముగిసినపిమ్మట భారతదేశమునకు [illegible] పరిస్కారము [illegible] గాని భారత [illegible] సర్వసర్వ [illegible] బడెను.

[illegible] భారతీయులకు శక్తిలేదని యీ దేశపు [illegible] కొనసాగించుకొనుట అర్హత లేదనియు, [illegible] పరిపాలనకు యోగ్యతలేదని యు ప్రభుత్వమువారు [illegible] చెప్పుచున్నారు. [illegible] పన్నులను చెల్లించుటకు [illegible] యున్నది. [illegible] సహాయము [illegible] బాధ్యత [illegible] అని [illegible]

ఈ ప్రభుత్వము భారతీయులకు సర్వసర్వ [illegible] భారతీయులకు [illegible] ఈ ప్రభుత్వమున [illegible] అభివృద్ధికి [illegible] లేదు.

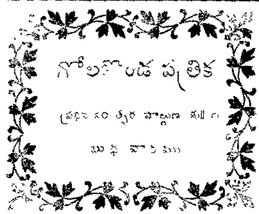
ఈ దొంగప్రభుత్వమువారి ప్రకటనలను వినివిని [illegible] సభవారము [illegible] సందర్భముననుసరించి ప్రభుత్వమువారు ప్రజల [illegible] చేయుచున్నారు. [illegible] దేశములో [illegible] కోట్లమంది [illegible] లేక [illegible] యున్న విషయము [illegible] మనము [illegible] అత్యంత గౌరవము గల [illegible] ప్రభుత్వమువారికి [illegible] చెప్పుచున్నాను. [illegible])

లజపతి రాయిగారు తమ ఉపన్యాసమును ముగించగనే అధ్యక్షుడు ఇట్లు చెప్పెను:— సైమను కమిషనువారితో [illegible] కమిషనును బహిష్కరింప [illegible] ఈ విషయమును గురించి సభవారు నిర్ణయము చేయవలయును. కావున మిగిలిన సభ్యులందరు [illegible] కాని సర్ జుల్ఫికరు అలీఖాను గారు కమిషనుతో [illegible] సవరణ ఉపపాదించి చర్చ [illegible] జరుగగలదని సూచించుచున్నాను.

సర్ జుల్ఫికరు అలీఖాను గారు

పిమ్మట సర్ జుల్ఫికరు అలీఖాను గారు [illegible] సవరణ నుపపాదించిరి:—

విచారణవిధానము విషయమై రాయలుకమిషనువారు గావించిన ప్రకటనను సభవా

శాసనసభా తీర్మానము

హిందూదేశ చరిత్రలో ఫిబ్రవరి 18వ తేది సువర్ణాక్షరములతో లిఖింపదగినది. సైమను కమిషను సిఫారసులు నాటి నుండి ప్రారంభింపబడిన నగరములో చేసి జాతీయ వాదులు కల్పించు నిరసనము ప్రారంభించినది. పేద రయితునుండి జమీందారు వరకు, మున్సిపలు సంఘము మొదలు అఖిల భారత మహాసభ వరకు, తాలూకా బోర్డు మొదలుకొని ఢిల్లీ శాసనసభ వరకు, పాక, పల్లె, పట్టణ నగరములలోను జరిగిన నిరసనకు సఫలత గాంచినది.

16వ తేదీని లాలా లజపతి రాయి గారు సైమను కమిషను బహిష్కార తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టిరి. అందుపై తీవ్రముగు చర్చలు బయలుదేరెను. అంతలో విఠ్ఠలదాస్ గారి మరణవార్త వచ్చుటచే, సభ నాటికి ఆపుదల చేయబడెను. శనివారము నాడు చర్చ జరిగి ప్రారంభింపబడి తీర్మానమునకు ఓటుకు పెట్టగా ౬ ఓట్లతో తీర్మానము మోదింపబడెను. ఉద్యోగుల గుంపు, ప్రభుత్వపు చేరువ సభ్యులు, యూరోపియను సంఘపు ప్రతినిధులు, ప్రజాప్రతినిధులలో కొందరు [illegible] ఉండగా కలిసి తీర్మానమును నెగ్గించిరి. ప్రభుత్వమువారు శక్తివంచన లేక తమకు విజయము లభించుటకై పడరానిపాట్లు పడిరి. [illegible] లో నున్న [illegible], ఎట్టి సంకోచమును విడిచియు [illegible] నిరి. భారతీయుల [illegible] మద్రాసులో [illegible] ఉద్యోగులను తటస్థులుగ నుండమని కోరి యుండిరి. కాని భారత ప్రభుత్వమువారి యభిమత మగారాను. జాతీయవాదుల కృషిని [illegible], భారతదేశ స్వాతంత్ర్యము [illegible] అందుచే వారు ప్రభుత్వ పక్షపాతులనందరిని చేరదీసి, వంశమునంచినవారిని తీపి మాటలతో లోంగదీసి, ఒక పన్నాగ వ్యూహమును బన్నిరి. ఇట్టి పరిస్థితులలో జాతీయ పక్షమువారికి ఘనవిజయము లభించియుండిన చోద్యమైయుండెడిదికాదు. అటుగాక నేడు విజయమే లభించుటచే, దీనినొక సామాన్యపు విజయమని [illegible] వీలులేదు. ప్రభుత్వము వారికి [illegible] సాధనములుగా, జాతీయవాదులకు అఖండ విజయము గలిగినదని పరిగణింపవలెను.

ఈ విషయమున సింధు ప్రతినిధియగు [illegible] విఠ్ఠలదాసుగారి ఆత్మార్పణము [illegible] హానికరమైనను [illegible], ప్రయాణము [illegible] ప్రాణాపాయము గలుగునని డాక్టరులు సంశయించినను, బంధుమిత్రులెల్లరును వలదని వేడుకున్నను, వారు వీరయుక భరతమాత యాజ్ఞను భక్తితో శిరసావహించి, 300 మైళ్లు రైలు ప్రయాణము సలిపి, స్వాతంత్ర్య సమరము హోరాహోరిగ జరుగుచున్న సభారంగమునందే ప్రాణములు విడిచిరి. ఇట్టి యసమాన దేశభక్తి, అపూర్వ ఆత్మసమర్పణము [illegible], వేనోళ్ల పొగడదగినది. ఈ దేశభక్తుని చరిత్ర కలకాలము విశ్వాసవంతమై భావిభారత పౌరుల కాదర్శప్రాయమై, దేశాభిమాన ప్రబోధకరమై నిలిచియుండును. ఈ మహనీయుని ఆత్మార్పణము మంద బుద్ధులగు భారత ప్రభుత్వము వారికి, స్వాతంత్ర్యమునట్ల భారతీయుల పట్టుదల విశదమగుగాక! దీని వలన స్వాతంత్ర్య సమరములో వెనుకంజ వేయుచున్న వారిలోను, ప్రతికూల నాయకులలోను దేశీయావేశము పెల్లుబికెనుగాక!

మొన్నటి శాసన సభలో లజపతి రాయిగారు బ్రిటిషువారి తంత్రములన్నియు బయలుపరచిరి. యుద్ధములో అమెరికా సానుభూతి బడయుటకును, భారతదేశము యొక్క సహాయము పొందుటకును అనేక ప్రకటనలు చేసిరి, వాగ్దానములు చేసిరి. కాని అవి [illegible] 1919 వ సంవత్సరము [illegible] భారతీయుల [illegible] చివాని మాటలు మరచిపోయిరి. హిందూదేశమున ఎంతయో అలజడి జరిగిన వెనుక ఎన్నియో శ్రీరంగనీతులు చెప్పుచు, ఎంతయో సానుభూతి నటించుచు, సైమను సప్తకమును పంపినారు. ఈ కపటనాటక మీరాసటు భారతీయుల మోసపుచ్చుటకని లాలాజీ వెల్లడిచేసెను.

సిమ్లాలో [illegible] రక్షకులము మేమని బర్కెన్ హెడ్ ప్రభువు ప్రగల్భములు పలికెను; ఇది వట్టి బూటకమని లాలాజీ [illegible] పలికెను. హిందూదేశమున మత కలహములు [illegible] బర్కెన్ హెడ్ ప్రభువు [illegible]. దీనికి బ్రిటిషువారే [illegible] లాలాజీ [illegible]. మేము [illegible] దేశ [illegible] బర్కెన్ హెడ్ [illegible] లాలాజీ జవాబు చెప్పెను. శాసన సభా కమిటీలకు సైమను సంఘముతో సహా [illegible] బర్కెన్ హెడ్ మంత్రి [illegible] పలుకులు పలికిరి; ఈ విధానము భారతీయులకు కేవలము [illegible] లాలాజీ [illegible].

[illegible] దినములు గడచి [illegible] కాలము పోయినది. ఇంకెనూ మంత్రి యింద్రజాల మహేంద్రజాలములు గాని, అదిరింపులు బెదిరింపులు గాని [illegible]. భారతీయులు [illegible] "స్థితిగతుల సత్యమును [illegible] కింతురా" యని బర్కెన్ హెడ్ ప్రభువు సవాలు చేసెను. అపుడు భారతీయులు కమిషను సత్యమును పూర్తిగ గ్రహించిరి. దీనికి 18వ తేదీ శాసనసభా తీర్మానమే తార్కాణము. ఇంతేకాదు. భారత ప్రభుత్వపు రాజ్యతంత్రమును కూడ గ్రహించిరి. ఇక భారతీయుల ఆశయములు, పట్టుదల, లోని సత్యమును బర్కెన్ హెడ్ గారు గమనింతురా?

సంస్థానముల విడుదల

గద్వాల సోలారపు రాణీగారి యొద్దనున్న [illegible] శ్రీనారాయణపేట [illegible] ఆఫ్ వార్డ్సు యాధీనమునుండి విడుదల గావింపబడినవని తెలియుచున్నది.

స్త్రీ విద్యామహాసభ ప్రతినిధులు

శ్రీ [illegible] ప్రతినిధులు [illegible].

హాస్పటల్ [illegible]

మొన్న మొన్నటివరకు హైద్రాబాదు [illegible] హాస్పటల్ ప్రభువుగారు [illegible] సెక్రెటరీలుగా నియమింపబడి యున్నారు

[illegible] తో ఆలోచించవలయునని [illegible] అభిప్రాయము పడుచున్నారు

[illegible] అలిభాయిగారు సవరణ [illegible] ఇట్లు చెప్పిరి.—

[illegible] నిర్మాణము [illegible] భారతదేశమున [illegible] భిన్న రాజకీయ దృష్టులు భిన్న [illegible] భారతీయుల [illegible] అసాధ్యము [illegible] ప్రపంచము [illegible] సంఖ్యాకులు [illegible] సంఖ్యాకులతో [illegible]

[illegible]

[illegible] సంఖ్యాకుల [illegible] ఆదరించుటకు [illegible] సూచించుచున్నా [illegible] సవరణను [illegible]

[illegible] ఎం. ఆర్. జయకర్ [illegible] తీర్మానమును [illegible] బ్లాకెటు గారు [illegible] వ్యాఖ్యలు [illegible]

అధ్యక్షుడు సభను చాలించి [illegible]

ఢిల్లీ, ఫిబ్రవరి 18 — [illegible] ప్రకటించు [illegible] ప్రత్యేకముగ సమావేశము [illegible] సభను [illegible] పురుషోత్తమదాసు ఠాకూర్‌దాసు, సర్ [illegible] కౌన్సిలు సభ్యు [illegible] గ్యాలరీలన్నియు ప్రేక్షకులతో [illegible]

శ్రీ॥ హరిశ్చంద్ర విష్ణుదాసు గారు

సభ సమావేశము [illegible] అధ్యక్షుడు లేచి ఇట్లు చెప్పెను — [illegible] హరిశ్చంద్ర విష్ణుదాసుగారి మరణమునకు [illegible] కుటుంబమునకు [illegible] సభ్యులందరు [illegible] అభిప్రాయపడుచున్నారని [illegible] తెలిపె [illegible]"

తీర్మానముపై మరల చర్చ ప్రారంభమయ్యె. [illegible] సి. రాజా, (నిమ్నజాతుల ప్రతినిధి) [illegible] ప్రభుత్వ ప్రతినిధియగు సర్. [illegible] మిత్ర సర్ [illegible] గిడ్నీ, కల్నలు [illegible] తీర్మానము [illegible]

టి. సి. గోస్వామి గారు, [illegible] గారు, [illegible] రంగయ్యగారు, తీర్మా [illegible] అనుకూలముగ మాట్లాడిరి [illegible] లేచి [illegible]

లాలా [illegible] గారు [illegible]

[illegible] తీర్మానమును [illegible] 20-౨-1927 న తేదీని ప్రకటించెను

ప్రతినిధు [illegible] మహమ్మదీయ [illegible] భారతీయులు [illegible] మహమ్మదీయులు [illegible] భారతీయులు [illegible] ప్రజలలో [illegible] ప్రభుత్వ [illegible] భారతీయుల అభిప్రాయము [illegible] ఈ తీర్మానమునకు [illegible] ఓటు [illegible]

తీర్మానము ఆమోదింపబడుట

అధ్యక్షుడు [illegible] తీర్మానముపై వోట్లు [illegible] తీర్మానము [illegible] సర్ [illegible] అలిభాయి [illegible] సవరణ [illegible] తీర్మాన [illegible] 62 మంది [illegible] అధ్యక్షుడు [illegible] ప్రకటన [illegible]

సర్ బ్లాకెట్టుగారి తల్పై చేతిపెట్టె పడుట

[illegible] సభలో [illegible] సర్ బేసిల్ బ్లాకెటు గారు [illegible] తలపై [illegible] పెట్టె [illegible] 2030 రూప్యముల [illegible] సర్ బ్లాకెటుగారికి [illegible]

ఒక్కమాట—

పత్రికాధిపతులకు

(ప్రేషితము)

III

రిపోర్టరు లేక వార్తాహరుడు

[illegible] పత్రికకు [illegible] పత్రికలో [illegible] వార్తలు [illegible] లేకుండా, [illegible] పనికి [illegible] పగలని రాత్రి [illegible] ఎక్కడ [illegible] ఎక్కడికైనా [illegible]? [illegible] అగ్నిమాపక దళము (Fire Brigade) [illegible] విశేషాలు [illegible] ప్రతి [illegible] బాంబు [illegible] ప్రత్యేక [illegible] అమ్ముకుంటారు.

3 వేల మైళ్ల దూరంలోని వార్త

౧ గంటలో ప్రకటన

ఈ విషయంలో అమెరికా పత్రికల రిపోర్ట [illegible] సర్. హెన్రి విల్సను [illegible] అమెరికా [illegible] ప్రత్యేక [illegible] విల్సనుగారి [illegible] విల్సనుగారి [illegible] అమెరికాలో [illegible] విల్సను గారి [illegible] ప్రత్యేక పత్రికలో ప్రకటించారు. [illegible] అమెరికా [illegible] మైళ్ల దూరంలో [illegible] ఈ వార్తను, అమెరికాలోని [illegible] నగరంలో ప్రకటించారు!

రిపోర్టర్ల సాహసము [illegible]

[illegible] రిపోర్టర్లు [illegible] ఢిల్లీలో [illegible] సమావేశానికి రిపోర్టరును [illegible] సమావేశం వార్త తెలుసుకోవడానికి [illegible] ప్రజలు [illegible] కోసం ప్రతి పత్రికా [illegible]

సమాచేశ సమాచారాలే పత్రిక ముందటగా ప్రకటిస్తుందో దానికి చాలా లాభం. కాని సమాచారం రావటం ఎట్లా? సక్రమ మార్గం లేను ఇక గత్యంతరం లేక రిపోర్టరు వక్ర మార్గానికి దిగుతాడు. వీలు చిక్కినంతలోనే ఒక నాయకునితో మాట్లాడుతున్న అష్ట దిగ్బంధంగా ప్రశ్నలు వేసి, కొంతగుట్టు లాగ దానికి ప్రయత్నిస్తాడు లేదా యింకే మార్గంవల్లనైనా కొంతలో కొంతయైన సంగతులు తెలుసుకొని పత్రికకు పంపుతాడు. అమెరికాలో ఇట్లాంటి సందర్భాల్లో మారు వేషాలతో లోపలికి ప్రవేశించి సంగతులు తెలుసుకోడానికి వెనుదీయరు. ఇట్లా మారు వేషాలు వేసుకొని వార్తలు సంగ్రహించే గాథలెన్నో ఉన్నాయి. ఇంగ్లండులో కూడ యిట్లాగే కొంతమట్టుకు జరుగుతూ ఉంటుంది. ఆఫ్రికాలో జరిగిన బోయరు యుద్ధం గూర్చి వార్తలేవీ ఇంగ్లండులో తెలియకుండా ఉండడానికి ప్రభుత్వంవారు కట్టుబాట్లు చేశారు. కాని యీ వార్తలు తెలుసుకోడానికి ఇంగ్లీషు ప్రజలు ఉత్సాహంతో కుతకుత ఉడికి పోతున్నారు. రిపోర్టర్లు యుద్ధ రంగంలోనికి రానీక పోవటంచేత వార్తా పత్రికలు లేమి చేయలేక పోయినాయి. అట్లాంటప్పుడు డేలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక ఒక రిపోర్టరు (ఏ జి గార్డనరు) ను రహస్యంగా పంపించి ఇతను సాధారణం మనిషివలె యుద్ధరంగ సమీప పట్టణానికి వెళ్లి అట అప్పటినుండి యుద్ధ వార్తలన్నీ ఏనాటి కానాడు సంగ్రహిస్తూ ఉండి సాయంత్రం వాహ్యాళి కోసం అనే మిషతో రైల్వే కట్టమీదికి పోయేవాడు. సాయంత్రం రైలులో వార్తకోసం ప్రత్యేకంగా పత్రికా ప్రతినిధి ఒకడు రహస్యంగా వచ్చేవాడు. రిపోర్టరు [illegible] రూపంలో సాంకేతికంగా, కొన్ని సంజ్ఞలు చేసేవాడు. అది కనుక్కొని పత్రిక రహస్య ప్రతినిధి, ఆ పట్టణానికి మూడు మైళ్ల దూరంలో ఉన్న యింకొక నగరమునుండి, తన కోడు (సాంకేతిక భాష) లో వార్త పంపేవాడట. రెండు దినాలు ఇంగ్లండులో వార్తల గగ్గోలు పుట్టించేది. పత్రిక అమ్మకం మితిమీరి రెండింత ప్రబలంగా ఉండేది.

మొన్న మొన్నటి సంగతింకొకటుంది. ఇటీవల జరిగిన యుద్ధాల వార్తలు, నాయకుల పటములు అప్పుడప్పుడు ఇంగ్లండులో ప్రకటింపబడు చుండేవి. ఎవరు వ్రాసేవారో, ఎక్కడనుండి వ్రాసేవారో తెలిసేదికాదు. నేటికి తేలిన కర్నల్ లారెన్సు అని సాంకేతిక నామంతో ఒకమారు, వేరే అరబ్బీ పేరుతో ఒకమారు ఇవి ప్రకటింపబడుతూ ఉండేవి. ఈ వార్తలు కోసం అతడు చేసిన పద్ధతులు ఆశ్చర్యంగా ఉంటాయి. ఒకప్పుడు అరబ్బీ ఫకీరు వేషంతో శత్రు సైన్యాల వద్ద త్రోవల్లోనికి త్రిప్పాడు. ఇంకొకసారి జ్యోతిష్యుని వేషంతో శత్రుసేనా నాయకుల్ని ముఖాముఖి చూచి మెచ్చటించాడు; ఇంకొకమారు బ్రిటిషు సైనికునిగ యుద్ధం చేసేడు; ప్రాణానికి తెగించి ఈవింత విధాలతో వార్తలు సేకరించి పత్రికకు పంపుతుండే వాడు. ఆతడిప్పుడొక పుస్తకం వ్రాస్తూ ఉన్నాడు.

ఇట్లా అందరూ చేయగలరని కాదు. కాని దినాల్ల సమయాని వస్తే వారెట్లా సాహసించి పనిచేస్తారో బోధపడుతుంది. రిపోర్టరుకు ముఖ్యంగా ఉండవలసిన గుణాలు గూర్చి "బోస్టను ట్రాన్స్ క్రిప్టు" పత్రికాధిపతి యిట్లా చెబుతున్నాడు — "ఉత్తమమైన రిపోర్టరు విద్యావంతుడై విజ్ఞానము కలవాడై ఉంటాడు తను పెద్ద మనుష్యులతో సులభంగా స్నేహం చేయగలిగే శక్తిగలవాడై ఉంటాడు. ఈ స్నేహం మూలాన్ని తనయందు తన అభిప్రాయాల విషయంలోను, వివేకంగూర్చి, పరిపూర్ణ విశ్వాసము ఆ వ్యక్తికి కలిగిస్తాడు" ఇట్లాగుంటేనే, రిపోర్టరు దేశీయ విషయ సమస్యలగూర్చి నాయకుల అభిప్రాయాలుగాని, ఉద్యమాలు, సంస్థలు గూర్చిన ప్రత్యేక సంగతులుగాని తెలుసుకోలేడు.

వ్యాసాలు

వార్తాపత్రిక రచనల్లో, వ్యాసాలు ఉపాంగం మాత్రమే. మాసపత్రికల్లో వీనికి ప్రధానస్థానముంటుంది కాని వార్తాపత్రికల్లో కాదు. అయినప్పటికి ఆధునిక సమస్యలు, ప్రజాభిలాషకు గురియైన విషయాలగూర్చి శాస్త్రీయంగా, బలీయంగా ఉన్న వ్యాసాలు, పండితులచె వ్రాసినవి, ప్రకటిస్తే పత్రిక విలువ హెచ్చుతుంది. ఈ వ్యాసాలు లేకపోతే పత్రికలో గొప్ప వెలితి కానొస్తుంది.

వ్యాసవిషయం

ఈ వ్యాసాలగూర్చిన మొదటి సమస్య "ఏవిషయాలగురించి వ్యాసాలు వ్రాయాలి?" అనేది. ఈ సందర్భములో మొట్టమొదట గమనించవలసిన సూత్రం ఏమంటే విషయం ఆకాలానికి తగినట్టు ఉండాలి. నేటి సమస్యలను సంబంధించి ఉండాలి. మనరాష్ట్రంలో ఇప్పుడు శాసనసభ, లోకలుబోర్డు సభలు, మున్సిపాలిటీలు, వివిధ పరిపాలక శాఖలోని లోపాలు, గూర్చి కొంతవాదాపుడే జరుగుతున్నది. ఇట్లాంటప్పుడు ఈ విషయాలగూర్చి వ్యాసాలు ప్రకటిస్తే చాలా సమంజసంగాను ఉపయోగింగాను ఉంటుంది. అట్లాకాకుండా "మనకు విద్య అవసరమా?" అని ఒక విషయంగూర్చి వ్రాస్తే చాదస్తంగా ఉంటుంది. విద్య అవసరమా లేదా అనే సమస్య (ఒకప్పుడున్నట్టయితే) అది చాలా కాలం క్రిందటనే పరిష్కారం అయిపోయింది దానిగూర్చి యిప్పుడొక మహోన్నతమైన విషయంలాగు చర్చించడం, ఇతకాలం నిద్రపోయి నేను లేచి విరగిన మాటు పోటికి పోయిన కట్టెను వెనుక్కున్నట్టు విద్యగురించి నేను వ్రాలంటే "స్త్రీ విద్య ఆవశ్యకత;" లేదా "నేను గఅపబడు చిన్న విద్య లాభకారియా?" "మన విద్యావిధానము లోని లోపములు, మున్నగు ప్రస్తుతం మనల నెదుర్కొనియున్న సమస్యలచర్చిస్తూ వ్రాయాలి దీని మూలాన్ని ప్రజలకు ప్రస్తుత సమస్యా పరిష్కారంలో ఎంతో లాభం కలుగుతుంది! పత్రిక విలువ హెచ్చుతుంది.

విషయవిజ్ఞాన వ్యాసాలు

మరికొన్ని వ్యాసాలు కేవలము కొంత విషయ పరిజ్ఞానం ఇచ్చేవిగా నుంటాయి. అవి అనుదినసమస్యా సంబంధించినవిగా ఉండవు, గాని ఏదో ఒక ప్రత్యేకాంశం గురించి ఉంటాయి. అజంతా గుహలు; కాశీ హిందూ విశ్వ విద్యాలయము; శాంతిని కేతనము; రవీంద్ర నాథుఠాకూరు కవిత్వము, ఆంధ్రభారతము సంస్కృత భారతము, జపాను విద్యావిధానము; జెర్మనీ యొక్క యువ్వనము; చైనా జాతీయ ప్రబోధము; రేడియో; సిల్కు వ్యవసాయము; మన నాగరికత, మొదలైన వివిధాంశాలుగూర్చి యీ వ్యాసాలుంటాయి. ఇవి ఆనాటికి, అప్పటికి; అక్కరకు వచ్చేవి కావు. కొంతమంది మాత్రం, వారివారి యభిరుచులనుబట్టి వానిని చదివి సంతోషిస్తారు. వీని విషయ పరిజ్ఞాన (Iuformative) వ్యాసాలను వచ్చును ప్రాముఖ్యతలో మొదటి తరగతి వ్యాసాల కివి సరిపోవు

వ్యాసాలు వ్రాసే విధమేది?

వ్యాసంయొక్క యింపు, సొంపు, దాన్ని వ్రాసేవిధంలో ఉంది. అనేక పద్ధతు లవలంబించవచ్చు రచనా (Narrative) పద్ధతి సంభాషణ రూపం, ఉత్తరపద్ధతి, ఎవరైనా శాస్త్రజ్ఞుని అనుసరించి అనేక పద్ధతులను కూడా వచ్చును. కాని వార్తా పత్రికలో సాధారణంగా రచనా పద్ధతే వాడుకలో ఉంది.

వార్తా పత్రికల్లో వ్యాసాలకు అవసరం దీర్ఘమైన ఉపోద్ఘాతాలు కాదు. వ్రాసే విషయాన్ని సూటిగా ప్రారంభించడం ఉత్తమం. వ్రాసేటప్పుడు కూడ అడ్డదోవలు పోకుండా, [illegible] పెంచకుండా, అన్నిగా విషయాలన్ని పరిసమాప్తి చేసి సాగనియ్యడం మంచిది. శైలి తేలికగా, మాటలాడి మాదిరి, ఏకధాటిగా సాగుతూ ఉండాలి. గ్రాంథిక పదాడంబరం చాదస్తంగా ఉంటుంది. వార్తా పత్రికల వ్యాసాలకు కృషిచేసిన విలువకు, [illegible] ఆకరగా అవసరంలేదు. అవన్నీ మాసపత్రిక వ్యాసాలకుండాలి. చదువుతూ ఉంటే కుతూహలంగానో, తమాషాగానో, ఆవేశంగానో ఉండడమే ప్రధానం.

వ్యాసం అతి దీర్ఘంగా ఉండకూడదు. అట్లా కాకపోతే చాలామంది వ్యాసం మొదలు పెట్టి పెట్టను. కొంతమంది సగం చదివి వదిలేస్తారు. వ్యాసంయొక్క గుణనిములమీద ఇది ఆధారపడి యుండడం నిజమే కాని, మొత్తముమీద వ్యాసం గోలకొండ మూడుకాలములు (అంటే పత్రికా ౩ కాలములు) కంటె మించి ఉండడం మంచిది కాదు.

మొత్తముమీద వ్యాసములో గుణాలు కలిగి యుండాలి, విషయం సమకాలిక సమస్యల పరిష్కారానికి సహాయభూతంగా ఉండాలి, లేదా విషయ విజ్ఞానాభివృద్ధికి కారణభూతంగా ఉండాలి. వ్యాసం తేలిక మాటలతో, యింపుగా, సూటిగా ఉండాలి. చికాకు కలిగే అంత దీర్ఘంగా ఉండరాదు. దీనికి అప్పుడప్పుడు (Exceptiom) కొన్నిగా ఉండవచ్చు ముఖ్యంగా విషయ విజ్ఞాన వ్యాసాల సందర్భంలో యిట్లా జరుగుతుంటుంది కాని సాధ్యమైనంతవరకు వ్యాసకర్త ఈసూత్రాలను పాలించాలె

సశేషము

టాస్కరు దొరగారు

మన భూమ్యాదాయ శాఖ [మాల్గుజారీ] మోతమాదు గారగు టాస్కరు దొరగారు ౧౦ ఫర్వరి ప్రాంతమున కరీంనగరము జిల్లాకు దౌరా వెళ్లిరి. సుల్తానాబాదు తాలూకా తహశీల్దారు గారి పైనను కొద్దిమందిపైనను రైతుల ఫిర్యాదులు వ్రాసికొని యుండిరట. శ్రీ మోహమునుగా రచ్చటికి వెళ్లి విచారణ జరిపి తహశీల్దారు గారిని పనినుండి తొలగించిరనియు, ఇద్దరు క్లార్కులను, ఒక గిర్దావరును సుబేదారుగారు వద్దకి విచారణకై పంపిరనియు, తహశీల్దారు గారిని కూడ సుబేదారు వద్దకి వెళ్ల ఆజ్ఞాపించిరనియు తెలియుచున్నది. ఈ సిబ్బందియు, ఉద్యోగులు లంచములు తీసుకొనుచున్నారను విషయము గూర్చినదట! సుల్తానాబాదు తరువాత

కరీంనగరము

ఏంతవచ్చినది! ఇచ్చటను రైతులు తహశీల్దారుగారిని గూర్చియు వారి క్రింది యుద్యోగులను గూర్చియు లంచములు తీసికొనుచున్నారని టాస్కరు దొరవారికి విన్నపము లంపుకొనిరట! అంతట వారు గాని వారి సమాధానములు పుచ్చుకొని, తహశీల్దారు నగదీనవీసు, జమా బందీ క్లార్కులు, ముగ్గురు గిర్దావరులు వీరి నందరి నీమె అత్తలుచేసి, వీరి విషయమున విచారణ జరుపుటకై మాజీ దారు గారికి ఆజ్ఞ యొసగిరట! ఈ కథ ౧౦ ఫర్వరినాటిది. ఈ కార్యములతరువాత శ్రీ దొరవారు హైదరాబాదునకు మరలిరని తెలిసినది. ముందు ఎవరెవరో వంతు!

మన శాసనసభ

ఇటీవల ప్రధాన మంత్రిగారు ఉస్మానాబాదు గుల్బర్గా జిల్లాలలో పర్యటనము చేయు సందర్భమున శ్రీవారిని ప్రజలు కోరిన పలువిధములగు ప్రసాదములలో అన్నిటికంటె ముఖ్యమైనది మన శాసన సభా సంస్కారమని చెప్పవలసి యున్నది

మన రాష్ట్రమున శాసనసభ స్థాపింపబడి ఇప్పటికి ౩౮ సంవత్సరములైనది. కొంది మార్పులు ఒకటి రెండు మార్గులు జరిగినవి గాని, ఏ మార్పులు దీనిని సజీవముగా చేయుట కవసరమో అవి యింకను జరిగి యుండలేదని మా యభిప్రాయము

ప్రపంచములోని అన్ని నాగరక రాష్ట్రములందు శాసన సభ పరిపాలనాంగము లన్నిటిలోను ముఖ్యతమముగా పరిగణింపబడుచున్నది దీనియొక్క నామమాత్రమేమన, ఇందలి సభాసదులు ప్రజా ప్రతినిధులుగా నుండవలయును ప్రజా ప్రతినిధులనగా ఆ రాష్ట్రములోని వేర్వేరు ప్రాంతముల ప్రజలవలన ఎన్నుకొనబడిన సభా సభ్యులని యర్థము ఇప్పుడున్న మన శాసన సభలో కూడ అధికారులుకానట్టి ప్రజా సభ్యు లున్నమాట వాస్తవమే, కాని వీరు ప్రజలవలన ఎన్నుకొనబడిన వారుకారు హైకోర్టు వకీళ్ల పక్షమున ఎన్నుకొనబడు ఇద్దరు ప్రతినిధులును, జాగీరుదార్ల పక్షమున ఎన్నుకొనబడు ఒక ప్రతినిధియు, ఈ మువ్వురే మన శాసన నిర్మాణ సభలోగల ప్రజాప్రతినిధులు. [illegible] మిగిలినవారు [illegible] ప్రభుత్వ సంబంధము గల అధికారులో — లేక ప్రభుత్వమువలన నియోగింపబడినవారో అయి యున్నారు. నియోజితులైనవారు ప్రజా ప్రతినిధులుగా [illegible] సభ [illegible] సంబంధము [illegible] — [illegible] ప్రజా [illegible] కాలము [illegible] మొత్తముమీద, [illegible] శాసన [illegible] సభ్యుల [illegible] ప్రభుత్వ [illegible] కాని ప్రజాపక్షము వారని చెప్పుటకవిలులేదు

ఈ లోపముల నవగాహించియే మహాఘనత వహించిన మన ప్రభువుగారు శాసన సభను సంస్కరించి ఇప్పటి కాలములో బ్రిటిషు హిందూ దేశమునందలి శాసన సభలవంటి దానిగ జేయవలయుననియు, ఈ విషయమున అవసరమగు సామగ్రినంతయు సంసిద్ధపడ వలయుననియు మన పూర్వపు ప్రధాన మంత్రిగారగు [illegible] అలీ ఇమాం (నవాబ్ మొహ్యుద్ జంగు బహాదరు) గారికి ౧౩౨౮ ఫసలిలో ఆజ్ఞాపించిరి. అంతట [illegible] రాయ [illegible] గారు ప్రత్యేకోద్యోగిగా [illegible] ఆజ్ఞతో ఈ కార్యమునకై ఏర్పరుపబడి [illegible] మాసముల [illegible] చేసి [illegible] ఎన్నికల [illegible] గూర్చి [illegible] ప్రతిపాదించి మన ప్రభువుగారి సన్నిధికి వేడికొనిరి [illegible] నివేదిక [illegible] యుక్తే [illegible] సంవత్సరములు ఎట్టి [illegible] నిలచి [illegible] మన ప్రభువుగారు ౧౩౩౮ ఫసలీలో, ప్రభుత్వసభ (బాబెహకుమతు) లోని ముగ్గు [illegible] కృష్ణ మహారాజ [illegible] (మసీ [illegible]) [illegible] మెంబరు [illegible] శాసన సభా సంస్కారము [illegible] నివేదికను ఒక [illegible] లో [illegible] ఆజ్ఞాపించిరి [illegible] శ్రీ వారి యాజ్ఞ [illegible] అ [illegible] మన రెండు సంవత్సరములకు ఏమియు ప్రకటింప బడలేదు. నివేదిక [illegible] శ్రీవారి ఆలోచనయందున్నదని నమ్మబడు చుండెడి. ఇంతలో ప్రధాన మంత్రిపదవిపైకి మన

శ్రీ మహారాజా బహద్దరుగారు దయచేసిన పిమ్మట సమావేశమైన మొట్టమొదటి శాసనసభయందు (౧౩౩౮ ఫసలీలో) అధికారేతరులగు సభాసదుల పక్షమున విఖ్యాత దేశాభిమానులగు [illegible] మహమ్మద్ అస్గర్ బార్-ఎట్-లా శాసన సభా సంస్కరణముల ప్రతిపాదించు తీర్మానము విపరించి శ్రీ ప్రధాన మంత్రిగారి యాజ్ఞ [illegible] శ్రీ వారును ఈ విషయమునుగూర్చి సానుభూతితో నాలోచించెదమని అనుగ్రహపూర్వకముగా ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి అయినను గడచిన వత్సరమున నేమియు జరిగినట్టు కానరాదు. గత మాసమున [ఇస్ఫందారు ౧౩౪౧ ఫ] మన ప్రధాన మంత్రిగారు జిల్లాలలోనికి వెళ్లినప్పుడు ప్రజలు మరల ఈ ముఖ్య సంస్కారము విషయమును శ్రీ వారితో మనవి చేసికొనిరి అందుపై శ్రీవారు ఈ విషయము తమ ఆలోచనయందు నున్నదని సెలవొసగి ప్రజల సంతోష పరచియున్నారు

ఈ విధముగ మన శాసనసభను సంస్కరించి [illegible] బ్రిటిషు హిందూ దేశములోనిదానివంటి [illegible] జేయుటకు మహాఘనత వహించిన ప్రభువుగా రంగీకరించి [౫] సంవత్సరముల కాలము గడచినది ఈ విషయమున అవసరములగు పరికరముల సంపాదించి ౨ సంవత్సరములు దాటినవి. మొదటి నివేదిక సిద్ధమై నాల్గు వత్సరములును. రెండవ నివేదిక సిద్ధమై రెండు వత్సరములును గడచిపోయినవి. ఈ మధ్య కాలములో రెండుమార్గులు మన ప్రధాన మంత్రిగారు దీనిగూర్చి ఆలోచించెదమని అనుగ్రహపూర్వకముగ సెలవిచ్చిరి

ముఖ్యులగు వారు అంగీకరించిన ఈ సంస్కారములకు ఇంకను ఏల ఆలస్యము జరుగుచున్నదాయని జనులు విచారపడుచున్నారు. హిందూ దేశములోని ఇతర దేశీయ రాజ్యము లెన్నిటియందో శాసన సభలు సంస్కరింపబడి అమితలాభము ప్రజలకు చేకూర్చుచున్నవి. చిన్న చిన్నవగు ఆ సంస్థానముల ప్రజల [illegible] దేశీయ రాజ్యములలో నాయకమణిగానుండి ఏడుకోట్ల రూపాయల వార్షికాదాయమును, [illegible] వేల చదరపుమైళ్ల విస్తీర్ణమును, ౧౪౦ కోట్ల [illegible] లక్షల ప్రజా సమూహమును గల మన రాష్ట్రపు ప్రజలు సిగ్గుపడవలసి వచ్చుచున్నది. మన రాష్ట్రమును పర రాష్ట్రీయులు వెనుకబడియున్న [Bakward] దానిగా దలంచుచున్నారు. మన రాష్ట్ర పరిపాలనము దుర్బలముగా దలచి చీటికి మాటికి దీనిని తీవ్రముగా విమర్శించుచున్నారు ఇట్టి స్థితిలో రాష్ట్రమునకు బలము కలిగించునట్టియు, ప్రజలయందు పరిపాలనా సామర్థ్యమును సృష్టించునట్టియు, మహాఘనత వహించిన ప్రభువుగారి ప్రతిష్ఠను సమగ్రముగు [illegible] దేశభక్తి ప్రేరితుడై "ఈ రాష్ట్రము నాదని" అనిన గర్వముగ తెలుపునట్లు చేయునదియునగు శాసన సభా సంస్కరణమును త్వరలో ప్రవేశపెట్టుట ఉచితమని మా యభిప్రాయము. మన శాసన [illegible] దేశములోని శాసన సభలకు ఏయే విషయములందు తగ్గించుచున్నదో మరియొకమారు ఆలోచింతము గాక!

హైదరాబాదు బజారు ధరలు.

వేలూరి లింగయ్య అండ్‌సన్సు వర్తకులు, కమిషన్ ఏజెంట్లు ఉస్మానుగంజు

ధరలన్నియు హాలీలు. పల్లా—౧౨౦ సేర్లు తూకం. సేరు-౮౦ తులములు.

(ఫాల్గుణ శు॥ ౧)

కందిపప్పు	రు॥ ౨౭—౨౭ ౭ ౦
అంకపప్పు	౧౫,౭—౧౫ ౧౨ ౦
మినుపపప్పు	౨౩ ౦ ౦
పెసరపప్పు	౨౯ ౦ ౦
శెనగపప్పు	౨౩ ౦ ౦
కొరగపప్పు	౨౨ ౦ ౦
జలాలియాగోధుమలు	౨౩ ౧ ౦
పిసిగోధుమలు	౨౨ ౦ ౦
శరబతిగోధుమలు	౨౩ ౮ ౦
బన్సిగోధుమలు	౨౯ ౦ ౦
మక్కగోధుమలు	౨౨ ౦ ౦
నాణెకారంబియ్యము కొ॥	౨౫ ౦ ౦
నాణెకారం „ పా॥	౨౯—౨౯ ౭ ౦
ఉల్లిగడ్డ	౬—౯ ౦ ౦
ఎల్లిగడ్డ సేర౧౨	౨ ౭—౩ ౦ ౦
మంచినూనె సేర౧౨	౬ ౭ ౦
పికోడిబియ్యము	౮౦—౩౫ వరకు
ఆకుకొట్టుబియ్యము పాతవి	౨౬—౨౩ „
లంకలు మందం	౧౩ ౨ ౦
శనగలు మందం	౧౫ ౬ ౦
వులవలు	౭ ౭—౯ వరకు
ధనియాలు సేర౧౬	౫ ౦ ౦
వెండి తు ౧౦౦	౯౯ ౭ ౦
బంగారం తు॥౧ కి	౨౫ ౧౨ ౦
సావసు	౧౩ ౬ ౦
నోట్లు	౧౫ ౭ ౦
హుండి	౧౫ ౭ ౦
ఫ్యాకటరీ బియ్యము	౨౨ ౭ ౦
ఆకుసన్న బియ్యము	౨౩ ౭—౨౮ ౦ ౦
గవుడబియ్యము	౨౦—౨౧ వరకు
తెల్ల జొన్నలు	౧౬ ౮ ౦
పచ్చజొన్నలు	౧౦ ౭ ౦
సద్దలు	౧౧ ౧౨ ౦
మినుములు	౧౩ ౧౨ ౦
నెయ్యి శేర౦	౬ ౨ ౦ ౦
సన్నమిరిచి కొత్తవి	౩౦—౩౫ వరకు
చింతపండు	౨౫—౨౬ „
చింతపండు కొ॥	౩౧—౩౨ ౦ ౦
కాలి గోతాలు చ॥ ౧౦౦	౫౧ ౦ ౦

అమ్మకమునకు మంచిభూమి

హిమాయత్ సాగరు ప్రాజెక్టు క్రింద

(1) 10 ఎకరములు (5 ఎకరములు తరి, 5 ఎకరములు ఖుష్కీ) హైదరాబాదునకు పడమర 6 మైళ్లలో వున్న బుద్వేలు గ్రామములో వున్నది. ఖరీదు ఎకరము 200 రూ॥ వంతున రూ॥ 2000 పిటిపసరి చాల బాగున్నది

(2) 12 ఎకరములు, (7 ఎకరములు తరి + 5 ఎకరములు ఖుష్కీ) హైదరాబాదుకు, సికింద్రాబాదుకు 5 మైళ్లు తూర్పున యున్న వుప్పల గ్రామములో యేటి కాలవ క్రింద వున్నది హైదరాబాదు డ్రేయినేజి సారవంతమైన మురికి నీటి వసతియు కొలదు, ఖరీదు ఎకరము 125 రూ॥ వంతున రూ॥ 1500

(3) (40 + 80) మొత్తము 120 ఎకరముల ఖుష్కీభూమి రెండు స్థలములలో, ఘటకేశ్వరము రైలు స్టేషనుకు నుంచి 4 మైళ్లు తూర్పున యున్న యేదులాబాదు గ్రామములో యున్నవి ఖరీదు ఎకరము 30 రూ॥ వంతున రు 3600

వివరములు కోరువారు, యింగ్లీషులోగాని, తెలుగులోగాని వ్రాయకోరుతాను

డి. శ్రీ యాళవందారు నాయుడు

5332 రజమెంటు బజారు,

సికింద్రాబాదు.

కంటి ఆరోగ్యము

ఎప్పుడు, కొంచెము సేపైనను, మిక్కిలి కాంతి గల వస్తువులవైపు చూడకుము.

వెలుగు బాగుగా నుండవలయును. అది మిక్కిలి ప్రకాశముగా గాని చాల తక్కువ కాంతిగా గాని యుండరాదు. అట్టి వెలుగు వీప వెనుకనుండి ఎడమ చేతివైపుగా పుస్తకము మీద పడవలయును. కిటికీవైపు మనము వీపు పెట్టికొని కూర్చుండిన యిట్టి వెలుగు రాగలదు. సరిగా ముద్రపడనట్టిన్ని, చిన్న అచ్చులో ముద్రించినట్టిన్ని పుస్తకములు, కాగితములు చదువరాదు. అచ్చు అక్షరములు 3/50 అం॥ ఎత్తునకు, 1/100 అం॥ వెడల్పునకు తక్కువగా నుండరాదు.

సంధ్య వెల్తురులో గాని సూర్యకాంతిలో గాని చదువకుము. మెరుగైన మిక్కిలి తెల్లకాంతిగల కాగితములు వాడకుము. అవి కండ్లను చెదరజేసి బాధకలిగించును. కండ్లకు తరచుగా విశ్రాంతి నిచ్చుచుండవలయును పేజీ మార్చునప్పుడెల్ల మరొక దిక్కుగా చూచిన విశ్రాంతి కలుగును. పిల్లల ఆరోగ్యస్థితి ననుసరించి ఆరు లేక ఏడు సంవత్సరములకు లోపుగా చదువునారంభింపరాదు. రైలులోగాని, బండీలోగాని ప్రయాణముచేయునప్పుడున్నూ, పరుండిన్నీ చదువరాదు.

చదువునప్పుడు, వ్రాయునప్పుడు తల, వళ్లు నిలువుగా నుంచవలయును. వంచరాదు. కూర్చుండుటకు సౌఖ్యముగా నుండునటుల కుర్చీలు మేజాలు తయారు చేయవలయును. పిల్లలు పుస్తకముల మీదికి వంగవలసిన అవసరముండరాదు. పుస్తకములమీద పడుచూచదువుటకూడదని తెలియజేయవలయును. కంటికి 12—18 అం॥ దూరములో పుస్తకముండునట్లుగా బల్లలు తయారు చేయవలయును మేజాబల్ల 30 డిగ్రీలు ఏటవాలుగా నున్న పుస్తకముమీద పడుచూచదువ నవసరముండదు. బడిపిల్లలలోగూడను, తలవంచుట, కూర్చుండుటలో లోపముచే గల్గును. వెంటనె పిల్లవాడుగాని ఉపాధ్యాయుడుగాని తగుశ్రద్ధవహింపమిచే యివి శాశ్వతమగును.

ప్రకృతివనకు యీ దిగువ చిహ్నములచే బాధోపు కీడును తెలియజేయుగనే తగుశ్రద్ధ తీసికొనుట ఉచితమైన పని. చిహ్నములు—కండ్లవెంటనీరుకారుట, మండుట, వెలుగుసహింపజాలకుండుట, దురద, ఎరుపు, కంటిమీద కురుపులు, కనురెప్పలు వాలుట, ఒక కంటిన్ని మరొక కన్ను చిన్నదిగా నుండుట, నల్లని వలయము లేర్పడుట, కంటిచుట్టూ ముడుతలు, నత్తి, వణకు, కండ్లార్పుట, తలదిమ్ము, తలనొప్పి, చదువునందు యిష్టము, నిద్రమత్తు, మూర్ఛ, శ్రద్ధగానే పనిచేయలేక పోవుట, త్వరగా కోపగించుకొనుట, మరపు, విచారము, అలపు, కండ్లకు 14 అం॥కు మించిన దూరములోగాని సమీపమునగాని పుస్తకముంచి చదువుట, చిన్న అచ్చునాక్షరములందు చదువునప్పుడు అసౌఖ్యము, నల్లని చుక్కలు పడుట, మబ్బుకమ్మినటులుండుట, కండ్లముందు దారములు వ్రేలాడుచున్నట్లుండుట.

సలహానిచ్చు నేత్రవైద్యుడు, డాక్టరు కె. పి. పోపలు, యల్. ఆర్. సి. పి. యస్. యల్. (యెడింబరో).

హారీ అండు కంపెనీ, నేత్రవైద్యులు, సులోచనములమ్మువారు. [లండను] జేమ్సుబజారు, సికింద్రాబాదు.

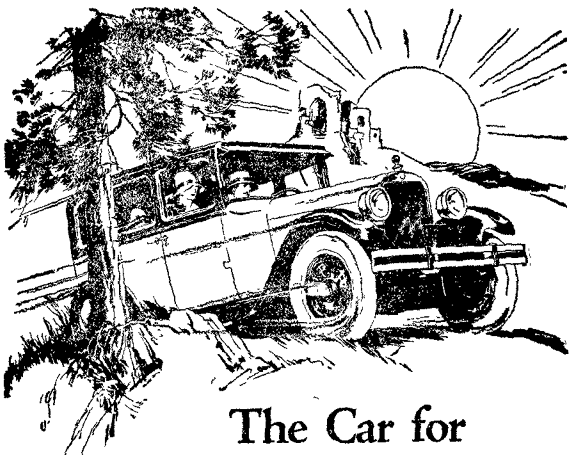
౪౦

ప్రభుత్వావసరములు పూర్తిజేయును.

ప్రపంచము నందన్ని సంస్థలును [illegible] ప్రకటన్ని కమర్షియల్ బండ్లను ఉపయోగించును. ఇమ్ముకాలలోని కింగ్స్ [illegible] బండ్లను, [illegible], దక్షిణాఫ్రికాలోని కేపుటౌనునందును. [illegible] శాఖ వారును ఆస్ట్రేలియా [illegible] ఇతర ప్రభుత్వ శాఖలును ఈ బండ్లను వాడవలెనని చెప్పిన [illegible] వచ్చే.

బలమైన ఫ్రేములును, స్ప్రింగులు [illegible] ఇతర భాగములును [illegible] ప్రయోజన [illegible] తేలుపబడును. [illegible] బండ్లకన్న [illegible] కమర్షియల్ బండ్లు [illegible] [illegible], [illegible] చెప్పవలెను.

[illegible] వివరములు [illegible] తెలుసు [illegible] [illegible] ప్రాసుకొనుడు.

The Car for Today—and Tomorrow

Dodge Brothers Four supports the contention of leading automotive engineers that the car of the future will be comparatively light and of medium wheelbase.

For it will travel rough roads with greater comfort than other cars of its weight, and forge its way through traffic as no larger car can do with safety.

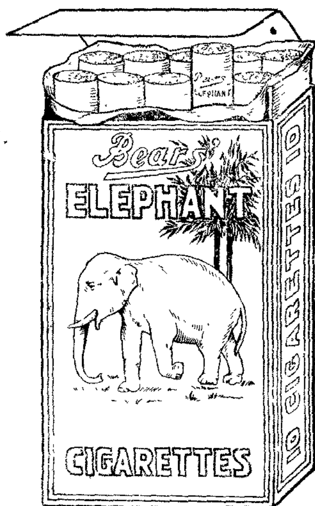
Dodge Brothers motor has always been noted for economy of fuel and oil but in this new Four with the famous "124" motor, oil economy is made more certain by an improved lubrication system and gasoline consumption is reduced one fifth.

గోంబాయి సైకలు అండు మోటారు ఏజెన్సీ లిమిటెడ్.

౯౩, 213, జేమ్సుస్ట్రీటు,

సికింద్రాబాదు (దక్కన్.)

DODGE BROTHERS MOTOR CARS

ఎలిఫెంట్ వర్జీనియా సిగరెట్లు

కొఱకు

మీ పొగాకు వ్యర్థమని ఎల్లప్పుడు విచారించకుము

—:o:—

మెసర్సు తామస్ బేరు అండు సన్సు
(ఇండియా) లిమిటెడ్

వారిచే తయారు చేయబడినవి.

౧౦ సిగరెట్ల డబ్బా ౧ కి కల్దారు ౦—౨—౩

మీసొమ్మున కమితమగు విలువ లభించును.

అమృతాంజనము.

అన్ని నొప్పులకు వజ్రాయుధము.

చక్కని డబ్బీ సీసా ... ౧కి
రు. ౦-౧౦-౦

డజను డబ్బీలు ... రు ౭-౮-౦

అమృతాంజనము
డిపో
౭, ౭ తంబుచెట్టివీధి. మద్రాసు
౧౦౪ ఫెరీరోడ్డు, బొంబాయి

నా. గౌరీశంకరవర్మ అండు కో

మావద్ద సంస్కృతాంధ్ర, గ్రంథములును వైదిక, జ్యోతిష, వైద్య, నాటక, పద్యకావ్యములును, ఇంగ్లీషు, ఉర్దు, స్కూలు పుస్తకములును, వానికి వాని సమస్త గ్రంథములును దొరుకును, పుస్తకములను వి. పి. గా, పంపగోరువారు సగము పైకము ముందుగ మనియార్డరు ద్వార పంపవలయును. పుస్తకములకు వ్రాయువారు జవాబు కార్డు వ్రాయవలయును. రెడ్డిరాణుల నిర్ణయ చంద్రికయు 1928 సంవత్సరపు హాల్ అండు కో డైరీలును అమ్మబడును.

ఆంధ్ర బుక్కు డిపో,

౫౬౬, రెసిడెన్సి పెద్దగడియారం చౌరస్త దగ్గర
హైదరాబాదు దక్కన్

REG. No. N. 45.

REG. No. M. 2185

గోలకొండ పత్రిక
ట్రూప్‌బజారు హైదరాబాదు, దక్కన్.
సంవత్సరము చందా రు. ౭-౦-౦
అర్ధ సంవత్సరము ,, , ౩-౧౨-౦
విడి పత్రిక ౦-౧-౮

శ్రీయుత

STAMP.

Printed and Published by K. Balakrishna Raidv at the Golkonda Press, Troop Bazaar, Hyderabad Dn.